

Załącznik do uchwały Nr V/29/2019 Rady Miejskiej w Barlinku z dnia 31 stycznia 2019 r.



**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA ROK 2019**

Opracowanie programu:

*Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
i Przeciwdziałania Narkomanii przy współpracy członków Gminnej Komisji Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych w Barlinku.*

Barlinek 2019

ROZDZIAŁ I

WPROWADZENIE

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi nakłada na gminę Barlinek obowiązek podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożycia tych napojów, przeciwdziałania powstawaniu i usuwaniu następstw nadużywania alkoholu, oddziaływania na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielania pomocy ich rodzinom. Alkoholizm niesie ze sobą poważne konsekwencje zdrowotne, społeczne i psychologiczne. Choroba alkoholowa prowadzi do niewydolności wielu układów w organizmie, np. układu krążenia i układu odpornościowego. Nadużywanie alkoholu odciska piętno społeczne. Sprzyja zaburzeniu prawidłowego funkcjonowania rodziny, rozwojowi przemocy w rodzinie, a także przestępczości, utracie pracy i zniszczeniu więzi z bliskimi. Zapobieganie tym szkodom społecznym wymaga tworzenia lokalnych inicjatyw, z podziałem konkretnych zadań pomiędzy instytucje oraz osoby realizujące zadania profilaktyczne, dzięki czemu zadania te nie tylko będą dobrze realizowane, ale także dobrze dostosowane do warunków lokalnych.

Dokumentem, który wskazuje konkretne zadania dla samorządów w obszarze profilaktyki jest Narodowy Program Zdrowia (NPZ) na lata 2016–2020, przyjęty w formie rozporządzenia. To podstawowy dokument polityki zdrowia publicznego, który wyznacza cele strategiczne i operacyjne oraz najważniejsze zadania do realizacji na rzecz poprawy zdrowia i związanej z nim jakości życia społeczeństwa.

Ustawa o zdrowiu publicznym w art. 19 pkt 4 wprowadziła zmiany do ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Między innymi art. 4¹ ust. 2 otrzymał brzmienie: „Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalanego corocznie przez radę gminy, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia”.

W Narodowym Programie Zdrowia jednostce samorządu terytorialnego przypisano zadania dotyczące m.in:

- *promocji zdrowia*: poprzez edukację zdrowotną, szkolenie kadr, zadania regulacyjne i zapewnienie skutecznego egzekwowania przepisów prawa;

- *profilaktyki*: poprzez profilaktykę uniwersalną, profilaktykę selektywną, oraz profilaktykę wskazującą;
- *redukcji szkód, rehabilitacji* (readaptacja, reintegracja) zdrowotnej, społecznej i zawodowej.

Według Światowej Organizacji Zdrowia WHO styl życia to: „sposób życia wynikający z możliwych do zidentyfikowania wzorów zachowań, które są uwarunkowane właściwościami osobowymi człowieka, interakcjami społecznymi oraz społeczno-ekonomicznymi i środowiskowymi warunkami życia.”

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dn. 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r., poz. 2137 ze zm.), do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu.

Zadania te obejmują:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej;
- 7) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii również wymienia katalog zadań, za realizację których odpowiedzialna staje się gmina. Skupiają się one wokół szeroko rozumianej pomocy osobom uzależnionym i zagrożonym uzależnieniem oraz ich rodzin a także profilaktyce

adresowanej do różnych grup wiekowych, zwłaszcza dzieci i młodzieży, która obejmuje następujące przedsięwzięcia:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Głównymi założeniami Narodowego Programu Zdrowia jest ograniczenie występowania negatywnych zjawisk będących skutkiem nadużywania alkoholu i używania narkotyków, rozwój działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz wzrost społecznej świadomości dotyczącej tematyki uzależnień, doskonalenie współpracy pomiędzy osobami i instytucjami.

Realizacja powyższych zadań będzie prowadzona na terenie gminy Barlinek w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019. Umieszczenie zadań wynikających z odrębnych ustaw w jednym programie wynika przede wszystkim z faktu, że do większości z nich można zaproponować zbieżne działania profilaktyczne, nierzadko tożsame oraz to, że zadania do realizacji wynikające z tych ustaw mogą być finansowane z tych samych środków.

Przy opracowywaniu Programu posłużono się diagnozą potrzeb, jak również uwzględniono zasoby, jakimi dysponuje gmina Barlinek do realizacji omówionych poniżej zadań. Pomimo faktu, iż ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zakłada realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy, w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018 podobnie jak w roku 2018 odstąpiono od ujmowania tych zadań, z uwagi na to, że do marca 2019 roku obowiązuje oddzielnie opracowany Gminny Program Przeciwdziałania

Przemocy w Rodzinie na lata 2016 - 2018 a w marcu 2019 roku Radzie Miejskiej w Barlinku zostanie przedłożony projekt nowego Programu na lata 2019 – 2021.

Podobnie jak w latach ubiegłych zakłada się kontynuację partnerstwa Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Barlinku z Zespołem Interdyscyplinarnym Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w ramach realizacji zadań ujętych w obu gminnych Programach, dzięki czemu możliwe jest podniesienie standardów pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie przy współwystępowaniu problemów dotyczących uzależnień m.in. od alkoholu czy od substancji psychoaktywnych.

PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Ustawy:

- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2018 r. poz. 1030 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1508 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1492 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1828 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2018 r. poz. 450 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 2077 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1986 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 2190 z późn. zm.);

- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1878 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 08 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994 z późn. zm.).

Rozporządzenia:

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r. poz. 977 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2018 r. poz. 214 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2001 r., Nr 209, poz. 1245 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 - 2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492 z późn. zm.).

Programy krajowe:

- Narodowy Program Zdrowia na lata 2016 - 2020;
- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2016-2020;
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 - 2020;
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 - 2020;
- Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2016 - 2020;
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii 2016 - 2020.

BENEFICJENCI PROGRAMU

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019 skierowany jest do całej społeczności lokalnej gminy Barlinek, która spotyka się ze zjawiskiem nadużywania alkoholu, narkotyków, nikotyną oraz ich konsekwencjami dla zdrowia.

Beneficjentami Programu są:

- 1) dzieci i młodzież;
- 2) rodzice, opiekunowie i wychowawcy;
- 3) konsumenci i sprzedawcy napojów alkoholowych;
- 4) osoby pijące w sposób ryzykowny, szkodliwy oraz osoby uzależnione;
- 5) rodziny osób z problemem alkoholowym;
- 6) kobiety w ciąży;
- 7) pracownicy podmiotów działających na terenie miasta, zajmujący się zawodowo lub służbowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień;
- 8) osoby nadużywające substancji psychoaktywnych, w tym tzw. "dopalaczy";
- 9) osoby palące szkodliwie;
- 8) inne osoby dorosłe, w tym kierowcy.

Skuteczna realizacja programu opiera się na szerokiej współpracy z niżej wymienionymi instytucjami:

- 1) Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Barlinku;
- 1) Komisariatem Policji w Barlinku;
- 2) Poradnią Leczenia Uzależnień;
- 3) samorządem gminnym;
- 4) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 5) Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania w Rodzinie;
- 6) Kuratorami Sądowymi;
- 7) placówkami oświatowymi;
- 8) oraz organizacjami i stowarzyszeniami pozarządowymi działającymi na terenie gminy Barlinek.

CHARAKTERYSTYKA GMINY BARLINEK

Gmina Barlinek położona jest we wschodniej części powiatu myśliborskiego. Od 1278 roku siedzibą gminy jest miasto Barlinek. W skład gminy, zajmującej powierzchnię ok. 258 km² (z czego na miasto przypada 17,54 km²) wchodzi 20 sołectw: Dziejnice, Dzikowo, Dzikówko, Jarzabki, Krzynka, Lutówko, Łubianka, Moczydło, Mostkowo, Okunie, Osina, Ożar, Płonno, Równy, Rychnów, Stara Dziejzina, Strąpie, Swadzim, Żydowo.

Ogólna liczba mieszkańców wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. wynosiła 18 444.

Tabela 1. Dla porównania dane z lat 2016 - 2018

Rok	ogólna liczba ludności	miasto	gmina
2018	18.444	13.053	5.391
2017	18 564	13 176	5 388
2016	18 834	13 392	5 442

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego w Barlinku

Na podstawie analizy danych liczbowych lat 2016 - 2018 zauważalny jest spadek ogólnej liczby ludności zamieszkujących gminę Barlinek, od roku 2016 do roku 2018 ogólna liczba ludności zmniejszyła się o 390 mieszkańców.

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w 2018 roku

Lp.		miasto		gmina		razem
		mężczyźni	kobiety	mężczyźni	kobiety	
1.	wiek przedprodukcyjny (do 17 roku życia)	1.080	1.150	563	578	3.371
2.	wiek produkcyjny (kobiety 18-59 lat)	-	3.594	-	1.542	5.136
3.	wiek produkcyjny (mężczyźni 18-64 lat)	4.125	-	1.801	-	5.926
4.	wiek poprodukcyjny (kobiety 60 lat i więcej)	-	2.046	-	571	2.617
5.	wiek poprodukcyjny (mężczyźni 65 lat i więcej)	1.058	-	336	-	1.394
	RAZEM	6.263	6.790	2.700	2.691	18.444

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego w Barlinku

Spośród 18.444 osób zamieszkujących gminę Barlinek 18,28 % to dzieci i młodzież do 17 roku życia. Największy udział miały osoby w wieku produkcyjnym (mężczyźni 18-64 lat i kobiety 18-59 lat), których odsetek wynosił 59,98 % populacji mieszkańców gminy. W roku 2018 odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym wynosił 21,74 % (przy czym kobiet w wieku 60 lat i powyżej było o 1.223 więcej niż mężczyzn).

SŁUŻBA ZDROWIA

Potrzeby mieszkańców w zakresie podstawowej, jak i specjalistycznej opieki medycznej zabezpiecza m.in.:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Żyjmy zdrowo”;

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medyk”;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Eskulap”;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Zespołowa Specjalistyczna Praktyka Lekarska Medycyny Rodzinnej;
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Rehabilitacja” - Zespół lekarzy i fizjoterapeutów w Barlinku.

Pomocy z zakresu pomocy społecznej udziela funkcjonujący na terenie miasta Ośrodek Pomocy Społecznej w Barlinku, udzielający osobom uprawnionym różnych form pomocy w zakresie przewidzianym ustawą.

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ

Celem Ośrodka Pomocy Społecznej w Barlinku jest świadczenie pomocy społecznej osobom i rodzinom, które znalazły się w trudnej sytuacji życiowej, a nie są w stanie pokonać jej wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia, w ramach realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Wśród beneficjentów korzystających ze wsparcia Ośrodka są osoby i rodziny z problem uzależnienia od alkoholu, środków psychoaktywnych oraz rodziny, wśród których prowadzona jest procedura Niebieskiej Karty. Zadaniem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienia życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Tabela 3. Powody przyznania pomocy w latach 2017 - 2018

POWODY PRYZNANIA POMOCY	OGÓLNA LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH	
	2018	2017	2018	2017
PRZEMOC W RODZINIE	17	15	42	41
ALKOHOLIZM	53	62	83	93
NARKOMANIA	4	8	4	15

Źródło: Dane z Ośrodka Pomocy Społecznej w Barlinku

Od 2018 roku można zaobserwować niewielki spadek liczby rodzin korzystających ze świadczeń Ośrodka Pomocy Społecznej. W roku 2018 z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej skorzystało 777 rodzin, w tym 229 na wsi (łącznie liczba osób w rodzinach objętych pomocą wyniosła – 1 561). Analogicznie w roku 2017 z pomocy Ośrodka skorzystało 818 rodzin, w tym 242 na wsi (łącznie liczba osób w rodzinach objętych pomocą wyniosła – 1 665). Dzięki wprowadzonej przez ustawodawcę ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci w formie świadczenia wychowawczego 500+, dotychczasowi beneficjenci (rodziny) zdobyły środki finansowe na częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dzieci a tym samym przestały być świadczeniobiorcami Ośrodka Pomocy Społecznej, bądź ograniczyły skalę korzystania ze wsparcia. Jednocześnie na przestrzeni lat 2017 - 2018 stopniowo zmniejszyła się liczba rodzin wspomaganych z powodu problemu uzależnień, przy czym z 15 na 17 wzrosła liczba rodzin objętych pomocą, wśród których prowadzona była procedura "Niebieskiej Karty".

OŚWIATA

Na terenie gminy Barlinek funkcjonują trzy szkoły podstawowe, dwa przedszkola miejskie i jedna szkoła dla dorosłych, których organem prowadzącym jest gmina Barlinek. Ponadto funkcjonuje Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 (od września 2018 roku placówka zmienia nazwę na Zespół Szkół i Placówek Oświatowych), którego organem prowadzącym jest Starostwo Powiatowe w Myśliborzu, oraz dwie szkoły podstawowe i pięć przedszkoli niepublicznych (placówki prywatne).

Tabela 4. Rzeczywista liczba dzieci odpowiednio w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych oraz uczniów w szkołach podstawowych, gimnazjach oraz szkole ponadgimnazjalnej w latach 2017 – 2018

Nazwa placówki	2018	2017
Szkoła Podstawowa Nr 1 w Barlinku	914 uczniów SP - 789 PG - 125	791 uczniów SP - 589 PG - 202
Szkoła Podstawowa Nr 4 w Barlinku	864 uczniów SP - 787 PG - 77	783 uczniów SP - 616 PG - 167
Szkoła Podstawowa w Mostkowie	147 uczniów	139 uczniów
Szkoła Podstawowa dla Dorosłych	83 uczniów SP-61 PG-22	58 uczniów SP-16 PG-42
Zespół Szkół i Placówek Oświatowych w Barlinku	500 uczniów	531 uczniów
Przedszkole Miejskie Nr 1 w Barlinku	230	249
Przedszkole Miejskie Nr 2 w Barlinku	238	242

Źródło: Sporządzono na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej według stanu na 30 września 2018 roku pozyskanych z Urzędu Miejskiego w Barlinku

Tabela 5. Szkoły i przedszkola niepubliczne w gminie Barlinek

Nazwa placówki	Liczba uczniów	
	2018	2017
Niepubliczna Szkoła Podstawowa RADOSNA	31	14
MONTESSORI SCHOOL Niepubliczna Szkoła Podstawowa	15	11
Niepubliczne Przedszkole Specjalne „ BRATEK ”	56	53
Niepubliczny Punkt Przedszkolny „ Małe Przedszkole ” w Rychnowie	28	21
Niepubliczne Przedszkole w Dziedzicach „ Akademia Przedszkolaka ”	19	19
Niepubliczne Przedszkole Językowe „ W Wiśniowym Sadzie ”	71	82
Niepubliczny Punkt Przedszkolny „ Radosne Przedszkole ” w Mostkowie	likwidacja od 01.09.2017 r.	
Niepubliczny Punkt Przedszkolny „ Akademia Malucha FILOKUBINO ” Od dnia 22.12.2017 r. przekształcony w: Niepubliczne Przedszkole „ Akademia Malucha FILOKUBINO ”	21	16
RAZEM:	241	216

Źródło: Sporządzono na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej według stanu na 30 września 2018 roku pozyskanych z Urzędu Miejskiego w Barlinku

Na przestrzeni lat 2017 - 2018 w dwóch placówkach oświatowych – Szkole Podstawowej Nr 1 oraz Szkole Podstawowej Nr 4 znacząco wzrosła liczba uczniów realizujących obowiązek szkolny. Liczba uczniów i dzieci w placówkach niepublicznych pozostaje na podobnym poziomie, największy wzrost uczniów pomiędzy rokiem 2017 a rokiem 2018 odnotowała Niepubliczna Szkoła Podstawowa RADOSNA.

Młodzież w gminie Barlinek wobec problemów związanych z paleniem papierosów, zażywaniem substancji psychoaktywnych i piciem alkoholu.

W maju 2018 r. przeprowadzono na terenie dwóch barlineckich szkół podstawowych oraz szkoły ponadgimnazjalnej badania terenowe ESPAD (Europejski Program Badań Ankiety). Celem badań ESPAD jest przede wszystkim śledzenie trendów w zakresie natężenia zjawiska używania przez młodzież substancji psychoaktywnych, ale także ocena czynników wpływających na rozpowszechnienie, ułożonych zarówno po stronie popytu na substancje, jak i ich podaży.

Badanie przeprowadzono wśród 169 uczniów w tym: 78 dziewcząt i 91 chłopców (89 % badanych to uczniowie z rocznika 2001 i 2002):

- 57 uczniów z III klasy gimnazjum – Szkoły Podstawowej Nr 1 w Barlinku;
- 57 uczniów z III klasy gimnazjum Szkoły Podstawowej Nr 4 w Barlinku;
- oraz 55 uczniów z Zespołu Szkół i Placówek Oświatowych w Barlinku.

OBSZARY BADANIA:

▪ Palenie papierosów

Jedną z najbardziej popularnych i powszechnie dostępnych substancji uzależniających jest nikotyna. Palenie tytoniu jako jedna z legalnych, dopuszczonych do sprzedaży substancji psychoaktywnych nie jest przedmiotem aż tak szerokiej dyskusji społecznych jak nadużywanie alkoholu czy stosowanie narkotyków. Niewątpliwie przyczyną takiego stanu rzeczy jest fakt, iż palenie papierosów nie ma tak daleko idących konsekwencji społecznych choć bardzo poważne zdrowotne. Badania przeprowadzone wśród młodzieży szkolnej pokazały, iż palenie staje się dla nich coraz mniej atrakcyjne. Brak kontaktu z papierosami zadeklarowało 39,1 % uczniów szkół podstawowych i ponadgimnazjalnych. Ponad 60 % badanych uczniów jest już po inicjacji nikotynowej. Na 169 respondentów biorących udział w badaniu - 66,9 % uczniów zadeklarowało, że w ciągu ostatnich 30 dni nie paliło ani jednego papierosa.

▪ Picie alkoholu

W gminie Barlinek tylko 40 ze 169 uczniów deklaruje, że nigdy w życiu nie spożywało żadnego alkoholu. Ponad 53 % badanych uczniów deklaruje, że w dorosłym życiu będzie spożywało alkohol. Najczęściej młodzież sięga po piwo.

▪ Stosowanie narkotyków przez młodzież szkolną

Narkomania, z którą boryka się współczesne społeczeństwo polskie ma obecnie nowe oblicze. Dotyczy przede wszystkim ludzi młodych, przy czym trudno jest ustalić jakąkolwiek statystyczną prawidłowość odnośnie środowisk, które są „narkomanotwórcze”. Młodzi ludzie biorący narkotyki pochodzą zarówno z rodzin biednych – jak i bogatych, pełnych i rozbitych, ze środowiska wiejskiego jak i z miasta. Na 169 uczniów prawie 35% badanych przyznaje, że chciało spróbować środków psychoaktywnych, a 46 badanych uczniów przyznaje się do choćby jednorazowego palenia marihuany. Jako najczęstszy powód sięgnięcia po środki psychoaktywne młodzież wskazuje ciekawość.

Prawie 52 % badanych uczniów przyznaje, że ich rodzice nie wiedza jak spędzają czas wolny w weekendy. Przeprowadzone badanie wykazało, że wśród młodzieży jest wysoka

akceptacja dla palenia papierosów, okazjonalnego spożywania alkoholu i zażywania środków psychoaktywnych. W ocenie młodych ludzi większy odsetek uczniów pali papierosy, spożywa alkohol i stosuje środki psychoaktywnych niż faktycznie deklaruje.

POLICJA

Ważnym źródłem informacji o skali problemów alkoholowych oraz dotyczących substancji psychoaktywnych na terenie gminy Barlinek są dane pozyskane z Komisariatu Policji w Barlinku.

- ***Wyszczególnienie zdarzeń dotyczących osób dorosłych i nieletnich pod wpływem alkoholu***

Tabela 6. Zdarzenia związane z nadużywaniem alkoholu

WYSZCZEGÓLNIENIE ZDARZEŃ DOTYCZĄCYCH OSÓB DOROSŁYCH	2018 r.	2017 r.
osoby umieszczone w Izbie Wytrzeźwień	28	0
nałożone mandaty karne z art. 43 ¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych)	262	498
sporządzone wnioski o ukaranie do Sądu Rejonowego za wykroczenie z art. 43 ¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi	7	4
wnioski skierowane do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	29	19
interwencje wobec osób spożywających napoje w miejscach publicznych	566	536
wnioski o ukaranie za spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych skierowanych do Sądu Rejonowego	7	4
osoby w stanie nietrzeźwym odprowadzonych do miejsca zamieszkania, szpitala itp.	6	21
wnioski skierowane do Sądu Rejonowego za zakłócenia porządku będąc pod wpływem alkoholu	21	9
WYSZCZEGÓLNIENIE ZDARZEŃ DOTYCZĄCY NIELETNICH	2018 r.	2017 r.
przypadki ujawnienia nieletnich będących pod wpływem alkoholu	13	26
nieletni umieszczeni w Izbie Wytrzeźwień	0	0

Źródło: Dane z Komisariatu Policji w Barlinku.

Z analizy danych wynika, że w roku 2018 zmniejszyła się ilość nałożonych mandatów karnych z art. 43¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (dot. spożywania alkoholu w miejscach niedozwolonych), w stosunku do 2017 roku wzrosła liczba wniosków skierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, natomiast interwencje wobec osób spożywających napoje w miejscach publicznych utrzymały się na tym samym poziomie.

▪ **Wyszczególnienie zdarzeń dotyczących osób dorosłych i substancji psychoaktywnych**

W 2018 roku w Komisariacie Policji w Barlinku wszczęto 25 postępowań przygotowawczych związanych z przestępczością narkotykową, w których stwierdzono 58 przestępstw:

Tabela 7. Zdarzenia związane z substancjami psychoaktywnymi

WYSZCZEGÓLNIENIE ZDARZEŃ	2018 r.
art. 62 ust. 1 – 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii	25 przestępstw
art. 58 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii	11 przestępstw
art. 59 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii	15 przestępstw
art. 56 ust. 1 – 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii	6 przestępstw
art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii	1 przestępstwo
czyny karalne	nie ujawniono

Źródło: Dane z Komisariatu Policji w Barlinku.

Głównymi środkami psychoaktywnymi ujawnianymi w prowadzonych postępowaniach przygotowawczych, jest substancja psychotropowa w postaci amfetaminy oraz środek odurzający w postaci marihuany. W 2018 roku na terenie działania Komisariatu Policji w Barlinku, zdjęto z rynku 138,1 gram amfetaminy oraz 782,7 gram marihuany. Nie ujawniono zdarzeń, w których zabezpieczono środki w postaci tzw. „dopalaczy”. Ponadto przeprowadzono jedno postępowanie przygotowawcze dotyczące kierowania pojazdem mechanicznym pod wpływem substancji psychoaktywnych, które zakończono umorzeniem z uwagi na brak znamion przestępstwa. Nie jest prowadzona statystyka dotycząca ilości przeprowadzonych badań na zawartość w organizmie substancji psychoaktywnych przez kierujących pojazdami.

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA SYTUACJI W GMINIE BARLINEK Z UWZGLĘDNIENIEM PROBLEMU ALKOHOLIZMU I INNYCH PATOLOGII SPOŁECZNYCH

1. Rynek napojów alkoholowych w gminie Barlinek

Zasady wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych reguluje ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2018 r. poz. 2137 z późn. zm.), oraz przepisy prawa miejscowego, tj.:

1. Uchwała NR LV/463/2018 Rady Miejskiej W Barlinku z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie zasad usytuowania na terenie Gminy Barlinek miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych;
2. Uchwała NR LV/464/2018 Rady Miejskiej w Barlinku z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Barlinek.

W ramach przyjętej Uchwały NR LV/463/2018 ustalono, że:

- maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów zawierających do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo wynosi 90;
- maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów zawierających powyżej 4,5% do 18 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) wynosi 80;
- maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów zawierających powyżej 18 % zawartości alkoholu wynosi 70;
- maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży wynosi 140;
- maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wynosi 100.

Zgodnie z wymogami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, przedsiębiorcy mają obowiązek złożenia do końca stycznia każdego roku oświadczeń o wartości sprzedaży alkoholu w roku poprzednim, na podstawie których naliczana jest wysokość opłaty, jaką przedsiębiorca jest zobowiązany wnieść jednorazowo lub w trzech równych ratach, tj. do 31 stycznia, 30 czerwca i 30 września.

2. Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych

Prawidłowość korzystania z zezwoleń sprawdzana jest poprzez kontrole punktów sprzedaży prowadzone przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Barlinku oraz Policję. Przedmiotem kontroli poza przestrzeganiem zasad

i warunków korzystania z zezwoleń określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jest przestrzeganie zakazu sprzedaży nieletnim, nietrzeźwym, sprzedaży na kredyt i pod zastaw oraz przestrzeganie zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych.

Tabela 8. Ilość kontroli przeprowadzonych przez Zespół Kontrolujący Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Barlinku w latach 2017 -2018

Rok 2018	Rok 2017
44	48

Źródło: Dane z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Barlinku

3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest powołana Zarządzeniem Burmistrza i działa na podstawie regulaminu. W ramach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działa Zespołu ds. Interwencji. Podczas zaplanowanych 12 posiedzeń Zespół rozpatrywał wnioski dot. wszczęcia postępowania w stosunku do osób nadużywających alkoholu.

Tabela 9. Ilość wniosków zgłoszonych do Komisji o zastosowanie leczenia odwykowego w latach 2016 -2018

Rok	2018	2017
wpłynęło wniosków:	69	82
w tym nowych	28	41

Źródło: Dane z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Barlinku

Z przedstawionych danych wynika, iż w roku 2018 do Komisji wpłynęło 69 wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego, to mniej o 13 wniosków w stosunku do roku 2017. Mniejsza liczba zgłoszeń może być związana ze zwiększeniem dostępności do wiedzy z zakresu uzależnień (np. poszukiwanie informacji w Internecie, przekazy medialne), podejmowanych działań profilaktycznych - a tym samym samodzielnym poszukiwaniem pomocy przez rodziny osób mających problem alkoholowy oraz większej wiedzy i świadomości społecznej, o tym, kto może złożyć wniosek i jakie przesłanki muszą być spełnione, by procedura zobowiązania do leczenia odwykowego mogła zostać rozpoczęta.

Ponadto w ramach prowadzonych działań informująco – edukacyjnych wśród mieszkańców gminy, osoby uzależnione same podejmowały próby podjęcia leczenia, m.in. w Ośrodku Leczenia Uzależnień w Barlinku i w Choszcznie.

Tabela 10. Ilość wniosków złożonych przez rodziny, Policję i inne instytucje w latach 2017 -2018

Rok	2018	2017
z ogólnej liczby wniosków		
• z Komisariatu Policji	29	19
• od członków rodziny	15	32
• od kuratorów sądowych	11	4
• od pracowników OPS	14	6

Źródło: Dane z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Barlinku

Tabela 11. Ilość osób, z którymi przeprowadzono rozmowy motywujące do podtrzymania abstynencji w latach 2016 -2018

Rok	2018	2017
na posiedzenia wezwano	119	114
zgłosiło się	71	71
nie zgłosiło się	48	43

Źródło: Dane z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Barlinku

4. Ochrona przed przemocą w rodzinie -

Spośród działań przestępczych zanotowanych w gminie, należy zwrócić szczególną uwagę na te, które dotyczą funkcjonowania rodziny i świadczą o jej dysfunkcjonalności - a co za tym idzie konieczności kompensowania jej braków. Nierzadko pierwszy sygnał o tym, że w rodzinie dzieje się coś złego to wezwania policji do tzw. "awantury domowej" przez sąsiadów lub uczestników zajścia.

Tabela 12. Dane dotyczące procedury „Niebieska Karta” w latach 2017 – 2018 realizowanej na terenie gminy Barlinek

Rok	2018	2017
• Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieska Karta”:	53	68
- wszczętych przez funkcjonariusza Policji	40	61
- wszczętych przez pracownika socjalnego	12	7
- wszczętych przez pedagoga	1	0

- wszczętych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0
Liczba rodzin dotkniętych przemocą z problemem alkoholowym	32	30
Liczba zakończonych procedur "Niebieska Karta"	60	49

Źródło: Dane od Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Barlinku

Wśród zgłaszanych przypadków przemocy w rodzinie, zdecydowanie najczęściej pokrzywdzonymi są kobiety.

ROZDZIAŁ III

Cele i zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019

Cele operacyjne Narodowego Programu Zdrowia skupiają się na przeciwdziałaniu najważniejszym czynnikom wpływającym na zdrowie, a ich realizacja ma pomóc poprawić stan zdrowia i jakość życia zarówno całego społeczeństwa jak i szczególnie zagrożonych grup.

W Narodowym Programie Zdrowia zostały wskazane najważniejsze obszary działania. Obszar drugi ww. Programu dotyczy **profilaktyki i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi.**

Różne rodzaje uzależnień mają ze sobą bardzo wiele wspólnego. Bez względu na to, czy mówimy np. o uzależnieniu od alkoholu, narkotyków czy papierosów, spotykamy się z takim samym lub podobnym przebiegiem, czynnikami ryzyka oraz czynnikami chroniącymi.

Cel ten składa się z **czterech zadań**, które **łączą strategie przeciwdziałania** poszczególnym uzależnieniom i obejmują:

- przeciwdziałanie **narkomanii**;
- profilaktykę i rozwiązywanie **problemów alkoholowych**;
- zwalczanie następstw zdrowotnych używania wyrobów **tytoniowych i wyrobów powiązanych, także e-papierosów**;
- przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym.

W ramach tego celu operacyjnego zaplanowano działania, które mają ograniczyć problemy ze zdrowiem, wynikające z uzależnień oraz używania substancji psychoaktywnych, m.in.: działania profilaktyczne i edukacyjne, udoskonalanie oferty i zwiększanie dostępności do leczenia uzależnień. W celu tym mieszczą się dwa programy: Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii i Krajowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Cele i zadania określone w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018 zgodne są z:

- 1) Narodowym Programem Zdrowia na lata 2016 - 2020;
- 2) Ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- 3) Ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii.

1. Cel programu

Głównym celem Programu jest *ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i/lub zażywania innych substancji psychoaktywnych oraz zachowań ryzykownych, podejmowanych w szczególności przez młodzież i dorosłych.*

Cel główny realizowany będzie w obszarach:

- a) profilaktyki uniwersalnej – adresowanej do wszystkich mieszkańców gminy Barlinek (dzieci, młodzieży i dorosłych) bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych;
- b) profilaktyki selektywnej – adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych;
- c) profilaktyki wskazującej – adresowanej do grup lub osób, które demonstrują wczesne symptomy problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, ale nie spełniają kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia; redukcja szkód;
- d) terapii – obejmującej osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem. Realizacja programów terapeutycznych dla osób uzależnionych: program podstawowy, program pogłębiony, program dla DDA, program dla współuzależnionych, programy ograniczonego picia;
- e) rehabilitacji – realizacja programu readaptacji poprzez wsparcie psychologiczne, socjalne i społeczne oraz wspieranie działalności środowisk abstynenckich.

Cele strategiczne w tym zakresie to:

- wspieranie działań zapewniających utrzymanie abstynencji oraz działań związanych z reintegracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu;
- zwiększenie skuteczności podejmowanych działań kontrolnych i interwencyjnych w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych;
- zwiększenie oferty pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, członków i ich rodzin oraz osób dotkniętych przemocą domową;
- poprawa sytuacji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez udzielanie pomocy psychologicznej dla dzieci oraz dorosłych mieszkańców gminy Barlinek;
- ograniczenie skali występowania ryzykownych zachowań u dzieci i młodzieży poprzez realizację działań profilaktycznych;
- zwiększenie świadomości społeczności lokalnej na temat ryzyka zażywania środków psychoaktywnych poprzez edukację publiczną;

- podniesienie poziomu wiedzy z zakresu prawa dotyczącego reklamy, handlu i spożywania alkoholu;
- poszerzanie oferty pomocowej poprzez wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych działających na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi i przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- wspieranie alternatywnych metod spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież;
- podnoszenie kompetencji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kuratorów Sądu Rejonowego, pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej, dzielnicowych Policji, członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz innych osób w zakresie oddziaływań profilaktycznych i znajomości obowiązujących przepisów prawa poprzez organizację szkoleń, konferencji.

Zgodnie z wytycznymi Narodowego Programu Zdrowia działania podejmowane w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018 będą skupiać się na 3 obszarach, w ramach których będą podejmowane:

2. Działania w obszarze przeciwdziałania narkomanii:

2.1. Zadania na rzecz ograniczania stosowania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP (nowe syntetyczne substancje psychoaktywne)

2.1.1. Działania informacyjne i edukacyjne:

- 1) edukacja zdrowotna:
 - b) prowadzenie działań edukacyjnych, w tym kampanii społecznych, adresowanych do różnych grup docelowych, w szczególności do dzieci, młodzieży i rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, a także z pozamedycznego stosowania produktów leczniczych, których używanie może prowadzić do uzależnienia;
 - 2) upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych, pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin przez bieżącą aktualizację baz danych i ich udostępnianie;

2.2. Rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii, w tym:

- 1) prowadzenie doskonalenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczącego wczesnego rozpoznawania zagrożenia używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, NSP oraz umiejętności i podejmowania interwencji profilaktycznej;
- 2) szkolenie grup zawodowych, w szczególności takich jak: lekarze psychiatry, lekarze podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarki i położne podstawowej opieki zdrowotnej, specjaliści terapii uzależnień i psychologowie w zakresie tematyki uzależnień od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz skutecznych interwencji i programów profilaktycznych i leczniczych;
- 4) prowadzenie działań edukacyjnych i szkoleniowych dotyczących strategii rozwiązywania problemów wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, kierowanych w szczególności do przedstawicieli organizacji pozarządowych i JST;

2.3. Profilaktyka.

2.3.1. Profilaktyka uniwersalna, w tym:

- 1) poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności adresowanych do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, osób dorosłych, w tym programów profilaktyki, które biorą pod uwagę wspólne czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego;
- 2) poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności rozwijających kompetencje wychowawcze i profilaktyczne rodziców i osób pracujących z dziećmi i młodzieżą sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.

2.3.2. Profilaktyka selektywna, w tym:

- 1) poszerzanie i udoskonalanie oferty i wspieranie realizacji programów o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności realizowanych m.in. przez organizacje pozarządowe i lokalnie działające podmioty publiczne w miejscach o zwiększonym ryzyku używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP (np. miejsca rekreacji, imprezy muzyczne, kluby);
- 2) poszerzanie i udoskonalanie oferty i wspieranie realizacji programów wczesnej interwencji i profilaktyki selektywnej, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji

programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, adresowanych do środowisk zagrożonych, w szczególności dzieci i młodzieży ze środowisk zmarginalizowanych, zagrożonych demoralizacją, wykluczeniem społecznym oraz osób używających środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych w sposób okazjonalny.

2.3.3. Profilaktyka wskazująca, w tym:

3) poszerzanie i udoskonalanie oferty i wspieranie realizacji programów profilaktyki wskazującej o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności adresowanych do jednostek lub grup wysoce narażonych na czynniki ryzyka, w szczególności do osób używających środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP w sposób szkodliwy, w tym w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.

2.3.4. Ewaluacja zadań oraz aktualizacja i upowszechnianie standardów profilaktyki, w tym:

1) upowszechnianie standardów jakości w zakresie profilaktyki narkomanii;

2.4. Redukcja szkód, rehabilitacja i reintegracja społeczna.

2.4.1. Zwiększanie dostępności do opieki zdrowotnej i programów podnoszących jakość życia osób używających szkodliwie i uzależnionych:

1) wspieranie realizacji programów redukcji szkód zdrowotnych i społecznych wśród osób używających szkodliwie i uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, obejmujące m.in. działalność edukacyjną, wsparcie społeczne i socjalne, programy wymiany igieł i strzykawek (zapobieganie zakażeniom przenoszonym drogą krwi – HIV, HBV, HCV itd.) oraz testowanie w kierunku zakażeń krwiopochodnych (HIV, HBV i HCV);

2) rozwijanie i wspieranie sieci hosteli i mieszkań readaptacyjnych dla osób w trakcie leczenia lub po jego zakończeniu;

4) rozwijanie dostępu do leczenia ambulatoryjnego dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP;

6) wspieranie programów reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP;

7) zwiększanie oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP lub zwiększanie dostępności do istniejących form wsparcia.

2.5. Monitorowanie sytuacji epidemiologicznej w zakresie używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz postaw społecznych i reakcji instytucjonalnych, w tym:

2) realizacja badań ilościowych w populacji generalnej i wśród młodzieży szkolnej (m.in.: ESPAD, „Młodzież”), prowadzonych co najmniej co cztery lata według metodologii EMCDDA;

3. Działania w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

3.1. Promocja Zdrowia

3.1.1. Zadania - Edukacja Zdrowotna:

- 1) prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych, w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia;
- 2) prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież;
- 3) upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym;

3.1.2. Szkolenie kadr:

- 1) kształcenie personelu medycznego w zakresie umiejętności rozpoznawania wzorów picia i podejmowania interwencji wobec pacjentów pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie (wczesne rozpoznanie i krótka interwencja);
- 2) podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 3) rozwijanie systemu kształcenia, doskonalenia zawodowego i odpowiedzialności zawodowej specjalistów psychoterapii uzależnień i instruktorów terapii uzależnień;
- 4) podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym;
- 5) szkolenia profesjonalistów na temat FASD.

3.1.3. Zadania regulacyjne i zapewnianie skutecznego egzekwowania przepisów, w tym:

- 1) zmniejszanie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu;

2) zapewnienie skutecznego przestrzegania prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych;

3.2. Profilaktyka

3.2.1. Profilaktyka uniwersalna:

- 1) poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie uniwersalnych programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, w tym programów profilaktyki uniwersalnej, które biorą pod uwagę wspólne czynniki ryzyka problemów alkoholowych i innych zachowań ryzykownych i czynniki chroniące, wspierające prawidłowy rozwój;
- 2) prowadzenie i upowszechnienie programów profilaktycznych w zakresie problemów alkoholowych wśród osób dorosłych, w tym w szczególności w miejscu nauki lub pracy;
- 3) poszerzenie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów rozwijających kompetencje wychowawcze rodziców i wychowawców sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży;

3.2.2. Profilaktyka selektywna:

- 1) poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie i wdrażanie programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego z obszaru profilaktyki selektywnej adresowanych do dzieci, młodzieży, rodziców i wychowawców;
- 2) poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.

3.2.3. Profilaktyka wskazująca:

- 1) poszerzanie i udoskonalanie oferty upowszechnianie i wdrażanie programów profilaktycznych rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego z obszaru profilaktyki wskazującej;
- 2) udzielanie specjalistycznej pomocy i wsparcia rodzicom, których dzieci upijają się.

3.3. Redukcja szkód, rehabilitacja (readaptacja, reintegracja) zdrowotna, społeczna i zawodowa:

- 1) zwiększanie dostępności i podnoszenie jakości specjalistycznych świadczeń w zakresie leczenia uzależnienia od alkoholu;
- 2) poszerzanie i udoskonalanie oferty leczenia uzależnienia od alkoholu, w tym o programy ograniczania picia alkoholu, oraz popularyzowanie metod mających naukowo dowiedzioną skuteczność;

- 3) zwiększanie oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od alkoholu lub zwiększanie dostępności do istniejących form wsparcia;
- 4) wspieranie działalności środowisk abstynenckich;
- 5) zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym;
- 6) zwiększanie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym;
- 7) podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 8) reedukacja osób, które prowadziły pojazdy, będąc pod wpływem alkoholu;
- 10) zwiększanie dostępności pomocy dla dzieci z FASD oraz ich opiekunów.

4. Działania w obszarze zwalczania następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych

4.2. Działania informacyjno-edukacyjne i profilaktyczne:

- 2) upowszechnianie, wdrażanie, udoskonalanie i poszerzanie oferty programów profilaktyki uniwersalnej, wskazującej i selektywnej, zalecanych w ramach systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, w tym programów profilaktyki uniwersalnej, które biorą pod uwagę wspólne czynniki ryzyka palenia wyrobów tytoniowych i innych zachowań ryzykownych, czynniki chroniące i wspierające prawidłowy rozwój;
- 3) upowszechnienie informacji dotyczących zagrożeń wynikających z używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych, w tym realizacja kampanii informacyjno-edukacyjnych;

ROZDZIAŁ IV

Realizacja zadań własnych wynikających z Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz przeciwdziałania narkomanii w 2019 roku

ZADANIE 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, substancji psychoaktywnych oraz tytoniu oraz osób zagrożonych ww. uzależnieniami

Działania:

1. Kontynuacja działalności Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego ds. Uzależnień i Przemocy w Rodzinie (ogólnodostępny Punkt dla mieszkańców gminy Barlinek) w budynku Ośrodka Pomocy Społecznej przy ul. Strzeleckiej 29, w ramach którego dla osób uzależnionych, współuzależnionych, osób doznających przemocy w rodzinie i osób stosujących przemoc, są podejmowane działania pomocowe: prowadzenie konsultacji oraz interwencji kryzysowej, motywowanie do podjęcia leczenia osób uzależnionych i współuzależnionych, udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym, rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy. W ramach Punktu odbywać się będą:
 - a) indywidualne i grupowe (rodzinne) spotkania z doradcą rodzinnym, który będzie do dyspozycji mieszkańców Gminy Barlinek w wymiarze 5 godz. w miesiącu;
 - b) indywidualne i grupowe (rodzinne) spotkania z certyfikowanym przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych specjalistą do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie, który będzie do dyspozycji mieszkańców Gminy Barlinek w wymiarze 10 godz. w miesiącu;
 - c) indywidualne i grupowe (rodzinne) spotkania z certyfikowanym specjalistą do spraw uzależnień, który będzie do dyspozycji mieszkańców Gminy Barlinek w wymiarze 10 godz. w miesiącu;
 - d) indywidualne i grupowe (rodzinne) spotkania z prawnikiem, który będzie do dyspozycji mieszkańców Gminy Barlinek w wymiarze 10 godz. w miesiącu.

Punkt Konsultacyjno - Informacyjny nie prowadzi terapii.

Zakres finansowania działalności Punktów dotyczy:

- a) wynagrodzenia osób pełniących dyżury w Punkcie wg jego harmonogramu i stawek określonych w umowach z poszczególnymi specjalistami,
 - b) wyposażenia Punktu w materiały profilaktyczne i biurowe.
2. Kontynuacja umowy z psychologiem dziecięcym (w wymiarze 50 godz. w ciągu całego roku) - umawianie wizyty prowadzi Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Barlinku.
 3. Kontynuacja współpracy z Ośrodkiem Terapii Uzależnień "ZMIANA" w Choszczynie, który świadczy nieodpłatną pomoc w zakresie terapii uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych dla wszystkich mieszkańców Gminy Barlinek.
 4. Poradnia Leczenia Uzależnień - Poradnia Leczenia Uzależnień w Barlinku udziela świadczenia terapeutycznego w zakresie leczenia uzależnień od środków psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych. Świadczenia udzielane są pacjentom ubezpieczonym bezpłatnie w ramach umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia. Pozostałe świadczenia psychologiczne nie są finansowane przez NFZ, w związku z czym są całkowicie płatne. Poradnia ma swoją siedzibę w Barlinku przy ulicy Szpitalnej 11. Pacjenci podejmujący leczenie realizują w toku indywidualnych sesji psychoterapeutycznych podstawowy program terapii i/lub są kierowani na leczenie stacjonarne do ośrodka terapii uzależnienia od alkoholu. Poradnia udziela również pomocy osobom współuzależnionym.
 5. Pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjna podobnie jak w latach ubiegłych realizowana będzie przez Barlinecki Klub Abstynenta, który działa przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Barlinku poprzez: Punkt Informacyjno-Konsultacyjny (ogólnodostępny) dla osób z problemem alkoholowym u siebie i w rodzinie, spotkania Klubowe oraz Grupy Samopomocowe: - spotkania grupy wsparcia „Al-Anon” (dla współuzależnionych – rodzin alkoholika) oraz spotkania grupy „AA” (anonimowi alkoholicy).
 6. Podejmowanie czynności zmierzających do wydania orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu, obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
 7. Upowszechnianie materiałów edukacyjnych o chorobie alkoholowej poprzez zakup i dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych typu broszury, ulotki dla klientów Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego oraz mieszkańców gminy Barlinek.
 8. Stała współpraca z Policją, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Sądem Rejonowym w Myśliborzu oraz specjalistycznymi placówkami leczenia odwykowego.

9. Prowadzenie bazy danych placówek terapeutycznych i leczenia odwykowego.
10. Umożliwienie podjęcia nieodpłatnego udziału w terapii dla osób uzależnionych od alkoholu i substancji psychoaktywnych.
11. W miarę potrzeb podejmowanie innych działań służących realizacji ww. zadania.

Wskaźniki realizacji zadania:

- 1) ilość odbytych spotkań i konsultacji indywidualnych w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 2) liczba osób zgłaszających się do poszczególnych specjalistów, w tym mężczyzn i kobiet;
- 3) liczba osób, które skorzystały z terapii;
- 4) liczba uczestników spotkań klubu AA;
- 5) liczba osób nadużywających alkoholu i osób uzależnionych uczestniczących w programach.

ZADANIE 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Działania:

- podejmowanie działań interwencyjnych, mobilizujących osoby uzależnione od alkoholu do podejmowania leczenia odwykowego;
- działalność edukacyjno-informacyjna związana z przeciwdziałaniem przemocy domowej poprzez edukację publiczną /ulotki, broszury, plakaty/;
- szkolenia i kursy specjalistyczne zwiększające kompetencje w zakresie pomagania ofiarom przemocy w rodzinie;
- prowadzenie grup wsparcia dla osób współuzależnionych i ofiar przemocy domowej w rodzinie alkoholowej;
- wspieranie prac Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, współrealizacja procedury "Niebieska karta";
- zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat przemocy w rodzinie, możliwości przeciwdziałania temu zjawisku oraz sposobów reagowania i uzyskania pomocy;
- podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców;
- w miarę potrzeb podejmowanie innych działań służących realizacji ww. zadania;
- kierowanie na badania psychologiczne i psychiatryczne osób, co do których wszczęto postępowanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu;
- prowadzenie poradnictwa oraz pomocy psychologicznej dla członków rodzin uzależnionych oraz nadużywających alkoholu i innych środków psychoaktywnych dla

osób doświadczających przemocy domowej w ramach Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego dla osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin;

- zapewnienie dostępu do pomocy prawnej osobom uzależnionym i członkom ich rodzin, w szczególności w zakresie ochrony przed przemocą w rodzinie;
- utworzenie i finansowanie bieżącej działalności świetlicy opiekuńczo - wychowawczej z elementami socjoterapii dla dzieci z rodzin alkoholowych;
- wspieranie i konsekwentne wdrażanie procedur interwencji członków GKRPA, pracowników socjalnych, funkcjonariuszy Policji, przedstawicieli służby zdrowia, oświaty, kuratorów sądowych w przypadkach przemocy domowej (procedura „Niebieskiej Karty”);
- dofinansowanie szkoleń specjalistycznych w zakresie pracy terapeutycznej z dziećmi z rodzin z problemem uzależnienia;
- organizowanie i dofinansowywanie szkoleń i kursów podnoszących kompetencje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- podnoszenie kompetencji wychowawców (opiekunów) świetlic wiejskich w zakresie pracy z dzieckiem z rodziny alkoholowej;
- wydawanie opinii przez biegłego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu;
- w ramach wzmacniania zasobów i kompetencji zawodowych realizatorów Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2019 zaplanowano organizowanie szkoleń lub finansowanie udziału w szkoleniach z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, policjantów, pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej, asystentów rodzinnych, kuratorów, pedagogów, przedstawicieli organizacji pozarządowych i innych osób uczestniczących w realizacji zadań Programu;
- podejmowanie działań przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w stosunku do osób uzależnionych od alkoholu celem zmotywowania ich do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego poprzez:
 - finansowanie badań wykonywanych przez biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczenia odwykowego wobec osób spełniających przesłanki art. 24 ustawy;
 - opłacenie kosztów postępowania sądowego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu w stosunku do osób, które mają być zobowiązane do leczenia odwykowego sędownie;

- rozpowszechnienie i rozpropagowanie informacji o działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, np. poprzez lokalne strony internetowe.

Wskaźniki realizacji zadania:

- 1) ilość wydanych postanowień w sprawie opinii odnośnie wydania zezwoleń na alkohol;
- 2) ilość posiedzeń odbytych przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 3) ilość przeprowadzonych kontroli (wskaźniki ujęte przy zadaniu „kontrola punktów sprzedaży alkoholu);
- 4) ilość przeprowadzonych szkoleń i liczba osób, które zostały przeszkolone;
- 5) ilość wniosków zgłoszonych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 6) liczba osób, z którymi przeprowadzono rozmowy motywujące;
- 7) ilość wniosków skierowanych do sądu;
- 8) ilość odbytych posiedzeń w grupach roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- 9) liczba osób skierowanych na badania;
- 10) ilość opinii wydanych przez biegłych;
- 11) ilość wniosków skierowanych do sądu w sprawie skierowania na leczenie zamknięte;
- 12) liczba osób, które skorzystały z poradnictwa w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym;
- 13) ilość przepracowanych godzin przez poszczególnych specjalistów;
- 14) liczba rodzin objętych działaniami pomocowymi.

ZADANIE 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych

Działania:

- prowadzenie na terenie szkół programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży;
- prowadzenie działań interwencyjno – korekcyjnych w stosunku do dzieci i młodzieży eksperymentujących z środkami psychoaktywnymi;
- realizowanie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w ramach placówek opiekuńczo - wychowawczych;
- prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo - rekreacyjnych odwołujących się do strategii profilaktycznych;

- dofinansowanie letnich wyjazdów o charakterze profilaktycznym będących integralną częścią realizowanych całorocznych programów profilaktycznych;
- wspieranie i inicjowanie różnych form profilaktyki rówieśniczej (programów i przedsięwzięć profilaktycznych realizowanych przez młodzież oraz wspieranie rozwoju i działalności wolontariatu);
- podnoszenie kompetencji nauczycieli, wychowawców i pedagogów w zakresie wdrażania skutecznych strategii profilaktycznych w pracy z dziećmi i młodzieżą;
- propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, w szczególności ze środowisk zagrożonych uzależnieniami oraz organizowanie zdrowych i bezpiecznych form spędzania czasu wolnego;
- wdrażanie programów dotyczących rozwoju umiejętności interpersonalnych i indywidualnych nastolatków, realizowanie programów edukacyjno - profilaktycznych dla rodziców bazujących na rozwijaniu umiejętności wychowawczych, wspieraniu abstynencji dziecka i kształceniu odpowiednich postaw normatywnych związanych z zażywaniem substancji psychoaktywnych oraz podejmowanie działań edukacyjnych dla rodziców, których dzieci piją i upijają się;
- wdrażanie programów dotyczących poprawy umiejętności wychowawczych i sprawowania kontroli nad dziećmi przez rodziców;
- prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych oraz udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych związanych z profilaktyką uzależnień oraz organizowanie lokalnych imprez profilaktycznych dla młodzież - m.in. w ramach udziału w kampaniach ogólnopolskich, tj. „Zachowaj Trzeźwy Umysł”;
- edukacja publiczna społeczności lokalnych w zakresie problematyki alkoholowej poprzez tworzenie sieci punktów informacyjnych z danymi o ofercie pomocy dostępnej na terenie gminy Barlinek w zakresie problematyki uzależnienia;
- prowadzenie stałego medialnego systemu informowania o działaniach podejmowanych na terenie gminy w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych: umieszczanie informacji na stronach internetowej centrumwsparciarodziny.pl, www.barlinek.pl, oraz stronach lokalnych, wydawanie ulotek informacyjnych oraz prowadzenie poradnictwa związanego z problematyką alkoholową poprzez Punkt Informacyjno - Konsultacyjny ds. Uzależnień i Przemocy;
- przeprowadzenie badań diagnostycznych w celu identyfikacji zachowań problemowych, związanych z używaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież oraz ewaluacją programów profilaktycznych;

- inicjowanie działań na rzecz systematycznego podejmowania interwencji przez funkcjonariuszy policji w sytuacjach spożywania alkoholu w miejscach publicznych poprzez wypracowanie bliskiej współpracy służb, w celu wspólnego ustalenia strategii zwiększającej skuteczność egzekucji prawa w zakresie zakazu spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych;
- tworzenie warunków do powstawania alternatywnych miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży - m.in. poprzez: zajęcia pozalekcyjne, turnieje i zawody sportowe, konkursy wyjazdy integracyjne i pikniki mające wyraźny cel profilaktyczny eksponujący sportowy, aktywny i zdrowy styl życia;
- finansowanie, organizowanie na terenie placówek oświatowo-wychowawczych warsztatów edukacyjnych dla młodzieży szkolnej z zakresu profilaktyki uzależnień i udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej – program z zakresu profilaktyki uzależnień, a w szczególności udzielania pierwszej pomocy w sytuacji zagrożenia życia w przypadku zatrucia substancjami psychoaktywnymi (np. alkoholem, narkotykami, nikotyną);
- finansowanie, organizowanie na terenie placówek oświatowo-wychowawczych programów profilaktycznych dla młodzieży szkolnej. Planowane jest przystąpienie do kolejnej edycji ogólnopolskiej kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”. W ramach realizacji kampanii przewidziane są ciekawe formy angażowania uczniów do różnych sposobów spędzania wolnego czasu, tj. konkursy plastyczne, konkursy z wiedzy na tematy związane z kampanią, zawody sportowe, a także działania skierowane do osób dorosłych, np. akcja „Znicz”, realizowana przez działania informacyjne skierowane do kierowców.
- organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież, w tym dofinansowanie do wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym i z grup ryzyka, połączonego z programem profilaktycznym (kolonie, półkolonie);
- edukacja publiczna w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, o szkodliwości spożywania napojów alkoholowych w miejscach ich sprzedaży bądź spożycia;
- organizowanie spotkań poświęconych problematyce uzależnień i przemocy w rodzinie (zwłaszcza na terenach wiejskich);
- zakup pomocy dydaktycznych i materiałów niezbędnych do realizacji pogadanek i prelekcji realizowanych w szkołach, świetlicach i ogniskach wychowawczych;

- podnoszenie wiedzy mieszkańców Gminy Barlinek na temat zagrożeń związanych z piciem alkoholu i zażywaniem substancji psychoaktywnych oraz dostępnej oferty pomocowej;
- udział w ogólnopolskich i regionalnych profilaktycznych kampaniach edukacyjnych, uwzględniających problematykę uzależnień, poprzez częściowe pokrycie kosztów organizacyjnych przedmiotowego przedsięwzięcia w ramach posiadanych środków finansowych;
- kontynuacja zatrudnienia „światlicowych” na terenach wiejskich w ramach umów zlecenia zawartych z Gminą Barlinek, udział dzieci w zajęciach w świetlicy wiejskiej możemy traktować jako jedną z form zagospodarowania czasu wolnego dzieciom narażonym na wykluczenie społeczne;
- konkursy plastyczne - planuje się przeprowadzenie we wszystkich placówkach oświatowych gminnego konkursu plastycznego na temat związany z profilaktyką uzależnień i promocją zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży;
- organizowanie imprez integracyjnych - zorganizowanie festynu profilaktycznego „Świadomi i bezpieczni” w naszej gminie, który będzie jednym z elementów przystąpienia do ogólnopolskiej kampanii profilaktycznej Zachowaj Trzeźwy Umysł, hasło kampanii na rok 2019 „Chce mi się chcieć! czyli o przeciwdziałaniu wyuczonej bezradności”;
- wspieranie i dofinansowanie działań podejmowanych przez ośrodek kultury, kluby sportowe i inne podmioty w zakresie organizacji imprez dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych, promujących zdrowy, trzeźwy styl życia;
- szkolenia członków komisji i różnych grup społecznych realizujących programy profilaktyczne, m.in. nauczycieli i sprzedawców alkoholu, konieczność uczestniczenia w różnych szkoleniach i konferencjach wynika z obowiązku realizowania coraz to nowych zadań nakładanych na gminy przez pojawiające się nowe przepisy. Szkolenia i superwizje są nieodzownym elementem pracy zawodowej terapeutów, ponieważ przeciwdziałają tzw. wypaleniu zawodowemu.

Wskaźniki realizacji zadania:

- 1) liczba dzieci, którym przyznano dofinansowania;
- 2) liczba dzieci uczestniczących w programach profilaktycznych;
- 3) ilość szkoleń skierowanych do osób realizujących programy;
- 4) liczba przeszkolonych osób;

- 5) liczba zgłoszonych dzieci do wyjazdu na kolonię letnią;
- 6) ilość przekazanych ulotek, broszur propagujących zdrowy tryb życia mieszkańców gminy;
- 7) ilość wydrukowanych materiałów informacyjno-edukacyjnych;
- 8) ilość dzieci uczęszczających do każdej ze świetlic w ciągu roku;
- 9) ilość wystaw, pokazów, współpraca i uwidocznienie pracy dzieci w czasie warsztatów;
- 10) ilość placówek uczestniczących w konkursach (szkoły, przedszkola, ogniska, świetlice);
- 11) liczba dzieci uczestniczących w konkursach;
- 12) liczba dzieci uczestniczących w festynie, spotkaniach w ramach zagospodarowania czasu wolnego z dala od używek;
- 13) liczba przeszkolonych osób i przedstawicieli różnych grup społecznych zajmujących się problematyką alkoholową i przemocą oraz liczba szkoleń, kursów itp.;
- 14) ilość przeszkolonych członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 15) ilość rodzajów szkoleń (tematów);
- 16) liczba uczestników szkoleń i superwizji;
- 17) liczba dzieci, młodzieży, nauczycieli oraz rodziców uczestniczących w programach profilaktycznych;
- 18) liczba szkół i placówek opiekuńczo-wychowawczych, w których prowadzone są programy profilaktyczne;
- 19) liczba programów profilaktycznych zrealizowanych w szkołach i pozaszkolnych.

ZADANIE 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych

Działania:

- Wspieranie inicjatyw społecznych o charakterze abstynenckim i prozdrowotnym poprzez finansowanie działalności rozrywkowej, artystycznej, sportowej, turystycznej, integracyjnej, która kształtuje normy obyczajowe oraz styl życia zgodnie z duchem trzeźwości podejmowanych przez różnego typu organizacje, instytucje i stowarzyszenia.
- Współpraca z organizacjami pożytku publicznego w ramach promocji zdrowego stylu życia bez nałogów - wsparcie realizacji zadań zleconych w obszarze profilaktyki uzależnień poprzez ogłoszone konkursy ofert.

Wskaźniki realizacji zadania:

- 1) liczba organizacji pozarządowych, które przystąpiły do konkursu ofert;
- 2) liczba organizacji pozarządowych, które realizowały zadanie publiczne;
- 3) kwota, jaka została przeznaczona na wsparcie realizacji zadań publicznych;
- 4) liczba podjętych działań przez organizacje pozarządowe w ramach promocji zdrowego stylu życia.

ZADANIE 5

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

Działania:

- Podejmowanie działań kontrolnych i interwencyjnych w punktach sprzedaży alkoholu ze szczególnym uwzględnieniem sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim i nietrzeźwym.
- Wnioskowanie o wszczęcie postępowania wyjaśniającego celem cofnięcia zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w przypadku nieprzestrzegania zasad obrotu tymi napojami.
- Współpraca z Policją w sprawach związanych z łamaniem przepisów prawa dot. obrotu napojami alkoholowymi, reklamy i promocją napojów alkoholowych.
- Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
- Edukacja publiczna w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, o szkodliwości spożywania napojów alkoholowych w miejscach ich sprzedaży bądź spożycia:
 - podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim;
 - organizowanie i finansowanie szkoleń w szczególności dla sprzedawców i właścicieli sklepów z asortymentem alkoholowym, "zakup kontrolowany" w zakresie przestrzegania przepisów prawa;
 - podejmowanie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców – przeprowadzanie akcji „Trzeźwy Poranek”, edukacja "przyszłych kierowców" w ośrodkach szkolenia jazdy z terenu gminy Barlinek, przeprowadzanie działań edukacyjnych wśród pełnoletnich uczniów Zespołu Szkół i Placówek Oświatowych w Barlinku.

Wskaźniki realizacji zadania:

- 1) ilość skontrolowanych punktów sprzedaży alkoholu;
- 2) ilość wystawionych mandatów;
- 3) ilość udzielonych pouczeń;
- 4) ilość stwierdzonych wykroczeń w związku ze sprzedażą alkoholu;
- 5) ilość stwierdzonych przestępstw w związku ze sprzedażą alkoholu;
- 6) liczba cofniętych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w związku z zabranianiem sprzedaży alkoholu małoletnim;
- 7) ilość działań podjętych na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców.

ZADANIE 6

Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej

Celem Centrum Integracji Społecznej jest pomoc w procesie resocjalizacyjnym osobom wykluczonym społecznie. W przypadku podjęcia przez powiat inicjatywy utworzenia podobnej placówki przy współfinansowaniu gmin, środki finansowe zostaną wygospodarowane w ramach realizacji Programu.

ROZDZIAŁ V

ZASADY WYNAGRADZANIA I OBSŁUGI CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

- Ustala się członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Barlinku wynagrodzenie w wysokości 278,00 zł za udział w jednym posiedzeniu Komisji, przy czym zakłada się, że w jednym miesiącu mogą być przeprowadzone max. 2 posiedzenia.
- Ustala się członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Barlinku wynagrodzenie w wysokości 69,50 zł za przeprowadzenie jednej kontroli punktu sprzedaży alkoholu, przy czym zakłada się, że w jednym miesiącu mogą być przeprowadzone max. 4 kontrole punktów sprzedaży alkoholu.
- Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Barlinku nie przysługuje wynagrodzenie za posiedzenia związane z opiniowaniem wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
- Podstawą do wypłacenia wynagrodzenia jest: lista obecności z posiedzenia Komisji podpisana przez Przewodniczącego lub jego Zastępcę lub protokół z przeprowadzonej kontroli punktów sprzedaży.
- Komisja działa w oparciu o Regulamin.
- Finansowanie wydatków związanych z działalnością Komisji m.in.: koszty szkoleń, podróży służbowych członków Komisji, zakup materiałów i urządzeń do pracy Komisji, podnoszenie kwalifikacji w ramach szkoleń, konferencji, seminariów, odbywać się będzie ze środków pochodzących za wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych jak i wniesionych opłat za korzystanie z nich w ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019. Decyzje o skierowaniu na szkolenie podejmuje Burmistrz Barlinka.

ROZDZIAŁ VII

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019

1. Realizatorami Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019 są: Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Barlinku, Ośrodek Pomocy Społecznej, oraz instytucje pośrednio realizujące zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019.
2. Realizacja zadań zawartych w programie odbywać się będzie poprzez:
 - a) konkursy ofert poprzez m.in. powierzenie realizacji zadań na mocy ustawy o zdrowiu publicznym a stosowanie przepisów ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
 - b) porozumienia / umowy;
 - c) zrealizowane zadania będą rozliczane na podstawie faktur i rachunków.
3. Źródła finansowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019:
 - a) finansowanie realizacji zadań zawartych w niniejszym Programie będzie dokonywane w ramach środków uzyskanych za wydane zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych jak i wniesionych opłat za korzystanie z nich;
 - b) powyższe środki gromadzone są w budżecie Gminy Barlinek na realizację zadań własnych gminy wynikające z ustawy ujęte w **dziale 851 - Ochrona zdrowia rozdział 85153 – zwalczania narkomanii, rozdział 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi;**
 - c) planowana wysokość środków na realizację zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019 wynosi 409.000,00 zł.

Tabela. Zadania w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie gminy Barlinek na rok 2019.

Układ planu wydatków w paragrafach	Rozdz. 85153, 85154	Dział 851	
		Rozdz.85153	Rozdz.85154
2820	Dotacje:	0,00	110.000,00
4110, 4170	Umowy zlecenia wraz z pochodnymi	0,00	127.400,00
4170	<ul style="list-style-type: none"> ▪ GKRPA ▪ Punkt Informacyjno-Konsultacyjny ▪ świetlice wiejskie ▪ Pełnomocnik Burmistrza ▪ trener Mini Basket Ligi ▪ biegły psychiatra w przedmiocie uzależnienia od alkoholu 	0,00	122.000,00
4110	GKRPA, świetlice	0,00	5.400,00
4190	nagrody konkursowe	1.000,00	2.000,00
4210	materiały i wyposażenie	4.500,00	28.800,00
4220	Zakup środków żywności	0,00	4.000,00
4300	zakup usług pozostałych	20.200,00	104.000,00
4410	podróże służbowe krajowe	0,00	1.000,00
4610	Koszty postępowania sądowego i kuratorskiego	0,00	600,00
4700	szkolenia pracowników	1.500,00	4.000,00
	SUMA	27.200,00	381.800,00
	Łączne wydatki		409.000,00

4. Monitoring, sposób kontroli i realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019:

- a) Burmistrz Barlinka do 31 marca 2020 r. złoży Radzie Miejskiej sprawozdanie z wykonania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii za rok 2019 przygotowane przez Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii;
- b) po zakończeniu realizacji Programu podmioty go realizujące zobowiązane są do przedstawienia sprawozdań z realizacji poszczególnych zadań;

- c) stały monitoring programu prowadzony jest przez Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Rozwiązywania problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii;
- d) Ustawa o zdrowiu publicznym w art. 12 określa także sposób gromadzenia danych dotyczących realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, terminy ich przekazywania i zakres gromadzonych informacji, zgodnie z przepisami ww. ustawy jednostki samorządu terytorialnego przekazują właściwemu wojewodzie, do dnia 31 marca każdego roku, roczną informację o zrealizowanych lub podjętych w ubiegłym roku zadaniach z zakresu zdrowia publicznego.

ROZDZIAŁ VIII

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

W obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i od substancji psychoaktywnych w gminie Barlinek, należy zwrócić uwagę na środowisko szkolne. Niemały odsetek badanej młodzieży szkolnej deklaruje osobiste spożywanie alkoholu i palenie papierosów, a ich deklaracje dotyczące znajomości palących i pijących rówieśników również zdają się wskazywać, iż nie są to zjawiska marginalne w środowisku szkolnym gminy. Niezbędna więc wydaje się kontynuacja działań profilaktycznych ukierunkowanych na dzieci i młodzież gminnych szkół. Przedstawiony w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019 zakres działań w obszarze rozwiązywania problemów alkoholowych i substancji psychoaktywnych jest zgodny z zadaniami własnymi gminy określonymi w Ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz w Ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Wszelkie inicjatywy związane z osiągnięciem celu głównego gminnego programu są kompatybilne z założeniami programowymi wynikającymi z innych aktów prawnych, m.in. z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2016 - 2020. Spośród różnych zagadnień społecznych kwestie związane z rozwiązywaniem problemów alkoholowych są złożone i niosą wiele wyzwań. Ich trudność wynika ze skali problemów, ich złożoności, kosztów społecznych (rozpad rodzin, zaburzenia w funkcjonowaniu społecznym i emocjonalnym u dzieci alkoholików) i ekonomicznych (wypadki), które odczuwa zarówno pojedynczy obywatel, jak i całe społeczeństwo. Dlatego działania podejmowane przez gminę na rzecz ograniczenia szkód powodowanych przez alkohol adresowane są do wszystkich mieszkańców. Wypracowany przez lata system współpracy pomiędzy wymienionymi we wstępie podmiotami sprzyja realizacji zamierzonych celów.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Mariusz Józef Maciejewski